

Tanya

Chapitre 1 - Iguérèt Hatéchouva

תניא בסוף יומא שלשה חלוקי כפרה הם ותשובה עם כל אחד.
עבר על מצוות עשה ושב אינו זז משם עד שמוחלין לו עבר על
מצוות לא תעשה ושב תשובה תולה ויום הכיפורים מכפר.
(פירוש דאף על גב דלענין קיום מצוות עשה, גדולה שדוחה את
לא תעשה. היינו משום שעל ידי קיום מ"ע ממשיך אור ושפע
בעולמות עליונים מהארת אור אין סוף ב"ה (כמ"ש בזוהר
דרמ"ח פקודין אינון רמ"ח אברין דמלכא), וגם על נפשו
האלקית כמ"ש אשר קדשנו במצותיו. אבל לענין תשובה אף
שמוחלין לו העונש על שמרד במלכותו ית' ולא עשה מאמר
המלך. מכל מקום האור נעדר וכו' וכמארז"ל על פסוק מעוות
לא יוכל לתקן זה שביטל קריאת שמע של ערבית או וכו'. דאף
שנזהר מעתה לקרות קריאת שמע של ערבית ושחרית לעולם
אין תשובתו מועלת לתקן מה שביטל פעם אחת. והעובר על
מצוות לא תעשה על ידי שנדבק הרע בנפשו עושה פגם למעלה
בשרשה ומקור חוצבה (בלבושים די' ספירות דעשיה כמ"ש
בת"ז לבושין תקינת לון דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכו')
לכך אין כפרה לנפשו ולא למעלה עד יום הכיפורים, כמו שכתוב
וכפר על הקדש מטומאות בני ישראל ומפשעיהם וכו' לפני ה'
תטהרו לפני ה' דייקא, ולכן אין ללמוד מכאן שום קולא חס
וחלילה במצוות עשה ובפרט בתלמוד תורה. ואדרבה אמרו
רבתינו ז"ל ויתר הקב"ה על ע"ז וכו' אף שהן כריתות ומיתות
ב"ד ולא ויתר על ביטול תלמוד תורה). עבר על כריתות ומיתות
בית דין תשובה ויום הכיפורים תולין ויסורין ממרקין (פי' גומרין
הכפרה והוא מלשון מריקה ושטיפה לצחצח הנפש. כי כפרה

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

היא לשון קינוח שמקנח לכלוך החטא) שנאמר ופקדתי בשבת פשעם ובנגעים עונם. עכ"ל הברייתא:

והנה מצות התשובה מן התורה היא עזיבת החטא בלבד, (כדאיתא בגמרא פ"ג דסנהדרין ובחושן משפט ססי' ל"ד לענין עדות), דהיינו שיגמור בלבו בלב שלם לבל ישוב עוד לכסלה למרוד במלכותו יתברך ולא יעבור עוד מצות המלך ח"ו, הן במצוות עשה הן במצוות לא תעשה. וזהו עיקר פירוש לשון תשובה לשוב אל ה' בכל לבו ובכל נפשו לעבדו ולשמור כל מצותיו כמו שכתוב יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישוב אל ה' וכו'. ובפרשת נצבים כתיב ושבת עד ה' אלקיך ושמעת בקולו וכו' בכל לבבך וכו' שובה ישראל עד ה' אלקיך וכו' השיבנו ה' אליך וכו'. ולא כדעת ההמון שהתשובה היא התענית. ואפילו מי שעבר על כריתות ומיתות ב"ד שגמר כפרתו היא על ידי יסורים. היינו שהקב"ה מביא עליו יסורים (וכמו שכתוב ופקדתי בשבת וכו' ופקדתי דייקא) והיינו כשתשובתו רצויה לפניו ית' בשובו אל ה' בכל לבו ונפשו מאהבה אזי באתערותא דלתתא וכמים הפנים וכו' אתערותא דלעילא לעורר האהבה וחסד ה' למרק עונו ביסורים בעולם הזה וכמו שכתוב כי את אשר יאהב ה' יוכיח וכו'. ולכן לא הזכירו הרמב"ם והסמ"ג שום תענית כלל במצות התשובה אף בכריתות ומיתות ב"ד. רק הוידוי ובקשת מחילה כמו שכתוב בתורה והתודו את חטאתם וכו'. ומ"ש ביואל שובו עדי בכל לבבכם בצום ובבכי כו' היינו לבטל הגזרה שנגזרה למרק עון הדור ע"י יסורים בארבה. וזהו הטעם בכל תעניות שמתענין על כל צרה שלא תבא על הצבור וכמו שכתוב במגלת אסתר. ומה שכתוב בספרי המוסר ובראשם ספר הרוקח וספר חסידים הרבה תעניות וסיגופים לעובר על כריתות ומיתות בית דין וכן למוציא זרע לבטלה שחייב מיתה בידי שמים כמו שכתוב בתורה גבי ער ואונן ודינו כחייבי כריתות לענין זה. היינו כדי לינצל מעונש יסורים של מעלה ח"ו. וגם כדי לזרז

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones

ולמהר גמר כפרת נפשו. וגם אולי אינו שב אל ה' בכל לבו
ונפשו מאהבה כי אם מיראה:

Rabbi 'Haïm Kanievsky

Recueil autobiographique. Histoires, anecdotes, enseignements classés par thèmes et une centaine de photos en couleur.

Commandez : Tel. (Fr) : +33.1.80.91.62.91 - (Isr) : +972.77.466.03.32 - www.torah-box.com/editions